

Rumantsch è ina lingua naziunala, ma ina lingua parzialmain uffiziala da la Confederaziun, numnadamain en la correspundenza cun persunas da lingua rumantscha. La translaziun d'in relasch federal serva a l'infurmaziun, n'ha dentant nagina validad legala.

Lescha federala davart ils dretgs politics

dals 17 da december 1976 (versiun dal 1. da mars 2015)

Attenziun: Las midadas per il 1. da november 2015 n'èn betg anc integradas.

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra, sa basond sin ils art. 44, 66, 72 fin 74, 90 e 122 da la Constituziun federala^{1,2}, suenter avair gi invista da la missiva dal Cussegl federal dals 9 d'avrigl 1975³, concluda:

1. titel: Dretg da votar e votaziun

Art. 1⁴

Art. 2⁵ Exclusion dal dretg da votar

Exclusas dal dretg da votar èn persunas sut curatella en il senn da l'alineia 1 da l'artitgel 136 da la Constituziun federala che stattan sut curatella cumplexsiva u che vegnan represchentadas tras ina persuna incumbensada cun la curatella pervi d'ina inabilitad da giuditgar permanenta.

Art. 3 Domicil politic

¹ La persuna cun dretg da votar sto votar en ses domicil politic, numnadamain en la vischnanca, nua ch'ella abita e nua ch'ella è annunziada. Persunas viagiantas voteschan en lur vischnanca burgaisa.⁶

CULF 1978 688

- ¹ [CRLF 1 3; CULF 1962 1695, 1971 329, 1984 290]. A las disposiziuns numnadas correspundan oz ils art. 39, 136, 149 e 192 da la Constituziun federala dals 18 d'avrigl 1999 (Cst. – CS 101)
- ² Versiun tenor la cifra I da la O dals 8 d'october 1999, en vigur dapi il 1. da mars 2000 (CULF 2000 411 413; Fegl uffizial federal 1999 7922)
- ³ Fegl uffizial federal 1975 I 1317
- ⁴ Aboli tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002 (CULF 2002 3193; Fegl uffizial federal 2001 6401)
- ⁵ Versiun tenor la cifra 3 da l'aggiunta da la LF dals 19 da december 2008 (proteczium da creschids, dretg da persunas e d'uffants), en vigur dapi il 1. da schaner 2013 (CULF 2011 725; Fegl uffizial federal 2006 7001).
- ⁶ Integrà la segunda frasa tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

² La persuna che depona in auter attest che l'attest d'origin (certificat d'origin, attest provisoric e.u.v.), acquista mo il domicil politic, sch'ella cumprova ch'ella n'è betg registrada en il register electoral dal lieu, en il qual è deponì l'attest d'origin.

Art. 4 Register electoral

¹ Las personas cun dretg da votar ston vegnir inscrites en il register electoral da lur domicil politic. Inscrizziuns e stritgadas ston vegnir fatgas d'uffizi.

² Avant in'elecziun u avant ina votaziun ston inscrizziuns vegnir fatgas fin il 5avel di avant il di da l'elecziun u da la votaziun, sch'igl è segir, che las premissas per la participaziun a la votaziun èn ademplidas.

³ Las personas cun dretg da votar han il dretg da prender invista dal register electoral.

Art. 5 Principis da la votaziun

¹ Per la votaziun ston vegnir duvrads ils cedels da votar ed ils cedels electorals uffizials. Ils formulars da registraziun chantunals per l'elavuraziun electronica han il medem status giuridic sco ils cedels da votar ed ils cedels electorals uffizials.⁷

² Cedels da votar e cedels electorals betg prestampads ston vegnir emplenids a maun. Cedels electorals prestampads dastgan vegnir midads mo a maun.

³ La persuna cun dretg da votar po votar persunalmain a l'urna ubain per correspundenza.⁸ Emprovas cun la votaziun electronica sa drizzan tenor l'artitgel 8a.⁹

⁴ e 5 ...¹⁰

⁶ La vusch dastga vegnir deponida a l'urna da terzas personas, sch'il dretg chantunal permetta quai per las votaziuns e per las elecziuns chantunals. Las personas cun dretg da votar che n'èn betg ablas da scriber pon laschar emplenir lur cedel da votar u lur cedel electoral tenor lur instrucziun tras ina persuna cun dretg da votar da lur tscherna (votaziun per procura).¹¹

⁷ Il secret da votaziun sto esser garanti.

Art. 6 Votaziun da personas invalidas

Ils chantuns procuran ch'er quellas personas possian votar, che n'èn permanentain betg ablas da far sezzas las acziuns necessarias per la votaziun, pervia d'invaliditad u per in auter motiv.

⁷ Integrà la segunda frasa tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

⁹ Integrà la segunda frasa tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF 2002 3193 3199; Fegl uffizial federal 2001 6401)

¹⁰ Aboli tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994 (CULF 1994 2414; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

¹¹ Versiun tenor la cifra I I da la LF dals 23 da mars 2007 concernent la midada da la legislaziun federala davart ils dretgs politics, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 4635 4637; Fegl uffizial federal 2006 5261)

Art. 7   Votaziun anticipada

¹ Ils chantuns pussibiliteschan la votaziun anticipada durant almain 2 dals ultims 4 dis avant il di da la votaziun.

² Per la votaziun anticipada sto il dretg chantunal prevair che tut las urnas u che singulas urnas sajan avertas durant tschertas uras, ubain che las personas cun dretg da votar possian surdar il cedel da votar ad in uffizi en ina cuverta serrada.

³ Sch'il dretg chantunal prevesa la votaziun anticipada en ina dimensiun pli vasta, vala quai er per las votaziuns e per las elecziuns federalas.

⁴ Ils chantuns decreteschan las disposiziuns ch'èn necessarias per registrar tut las vuschs, per garantir il secret da votaziun e per impedir l'abus.

Art. 8   Votaziun per corrispondenza

¹ Ils chantuns ston procurar che la procedura da l'elecziun per corrispondenza saja simpla. Els decreteschan disposiziuns, en spezial per garantir la controlla dal dretg da votar, il secret da votaziun e la registraziun da tut las vuschs sco er per impedir l'abus.

² La votaziun per corrispondenza è admissa a partir dal mument che la votanta u il votant survegn ils documents ch'èn necessaris per ina votaziun valaivla tenor il dretg chantunal.¹²

Art. 8a¹³   Votaziun electronica

¹ Cun il consentiment da vischnancas e chantuns interessads po il Cussegl federal permetter emprovas cun la votaziun electronica, las limitond localmain, temporalmain u a tschertas votaziuns ed elecziuns.

^{1bis} Sin dumonda po el autorisar ils chantuns che han fatg emprovas cun la votaziun electronica cun success e senza incaps gia durant in temp pli lung da cuntinuar cun talas per ina durada ch'el fixescha. El po liar l'autorisaziun a pretensiuns u a cundiziuns ed el po medemamain – considerond tut las circumstanzas – excluder da tut temp la votaziun electronica localmain, temporalmain u per tschertas votaziuns ed elecziuns.¹⁴

² La controlla dal dretg da votar, il secret da votaziun e la registraziun da tut las vuschs ston vegnir garantids e l'abus sto restar exclus.

³ ...¹⁵

¹² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

¹³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF 2002 3193 3199; Fegl uffizial federal 2001 6401)

¹⁴ Integrà la cifra I 1 da la LF dals 23 da mars 2007 concernent la midada da la legislaziun federala davart ils dretgs politics, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 4635 4637; Fegl uffizial federal 2006 5261)

¹⁵ Aboli tras la cifra I 1 da la LF dals 23 da mars 2007 concernent la midada da la legislaziun federala davart ils dretgs politics, cun effect dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 4635 4637; Fegl uffizial federal 2006 5261)

⁴ Il Cussegl federal regla ils detagls.

Art. 9¹⁶

2. titel: Votaziuns

Art. 10 Ordinaziun

¹ Il Cussegl federal definescha las reglas, tenor las qualas ils dis da votaziun vegnan fixads. El tegna quint dals basegns da las persunas cun dretg da votar, dal parlament, dals chantuns, da las partidas e da las organisaziuns ch'èn incumbensadas cun la consegna dals documents da votaziun ed el evitescha collisiuns da termins che resultan da differenzas tranter l'onn chalendar e l'onn ecclesiastic.¹⁷

^{1bis} Il Cussegl federal fixescha almain 4 mais avant il termin da votaziun, davart tge projects ch'i vegn votà. Leschas federalas che vegnan decleradas sco urgentas pon vegnir suttamessas a la votaziun entaifer in termin pli curt.¹⁸

² Mintga chantun realisescha la votaziun sin ses territori e decretescha las ordinaziuns necessarias.

Art. 10a¹⁹ Infurmaziun da las persunas cun dretg da votar

¹ Il Cussegl federal infurmescha cuntinuadamain las persunas cun dretg da votar davart ils projects da votaziun federalas.

² En quest connex resguarda el ils princips da la cumplettezza, da l'objectivitat, da la trasparenza e da la proporziunalitat.

³ El preschenta las posiziuns las pli impurtantas represchentadas en il process da decisiun dal parlament.

⁴ El na represchenta betg ina tenuta che divergescha da la recumandaziun da l'Assemblea federala per la votaziun.

Art. 11 Text da votaziun, cedels da votar ed explicaziuns²⁰

¹ La Confederaziun metta a disposiziun als chantuns ils texts da votaziun ed ils cedels da votar.

¹⁶ Aboli tras la cifra II 4 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (CULF 2008 3437 3452; Fegl uffizial federal 2007 6121)

¹⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF 2002 3193 3199; Fegl uffizial federal 2001 6401)

¹⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF 2002 3193 3199; Fegl uffizial federal 2001 6401)

¹⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 5 d'october 2007, en vigur dapi ils 15 da schaner 2009 (CULF 2009 1 2; Fegl uffizial federal 2006 9259 9279)

²⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF 1997 753 759; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

² Al text da votaziun vegn agiuntada ina curta explicaziun objectiva dal Cussegl federal che tegna er quint da las opiniuns da minoritads impurtantas. Il text da votaziun sto cuntegnair la formulaziun exacta da las dumondas fatgas sin il cedel da votar. Tar iniziativas dal pievel e tar referendums communitgeschan ils comités lur arguments al Cussegl federal e quel als resguarda en sias explicaziuns davart las votaziuns. Il Cussegl federal po midar u refusar remartgas ingiuriusas, dal tuttafatg cuntrarias a la vardad u memia lungas. Renviaments a funtaunas electronicas dastgan vegnir integrads en las explicaziuns davart las votaziuns mo, sche l'autura u l'autur dal renviament declera en scrit, che questas funtaunas n'hajan betg cuntegnns illegals e ch'ellas na mainian betg a publicaziuns electronicas cun cuntegnns illegals.²¹

³ Las persunas cun dretg da votar survegnan ils documents ch'èn necessaris per ina votaziun valaivla tenor il dretg chantunal (cedels da votar, attest da votar, cuverta da votar, bul da controlla²² etc.) almain 3 ed il pli baud 4 emnas avant il di da la votaziun. Il text da votaziun e las explicaziuns dastgan er vegnir consegnads pli baud. La Chanzlia federala publitgescha il text da votaziun e las explicaziuns en furma electronica almain 6 emnas avant il di da la votaziun.^{23 24}

⁴ Ils chantuns pon autorisar las vischnancas tras lescha da consegnar il text da votaziun e las explicaziuns mo ina giada per chasada, nun ch'ina persuna cun dretg da votar che fa part da la chasada pretendia la consegna persunala.²⁵

Art. 12 Cedels da votar nunvalaivels

¹ Ils cedels da votar èn nunvalaivels, sch'els:

- a. n'èn betg uffizials;
- b. èn emplenids auter che a maun;
- c. na mussan betg cleramain la voluntad da la votanta u dal votant;
- d. cuntengnan remartgas ingiuriusas u èn marcads cun segns evidents;
- e. ...²⁶

² Reselvads restan ils motivs da nunvalaivladad e da nullitad che resultan da la procedura chantunala (cuverta da votar, bul da controlla e.u.v.).

²¹ Versiun tenor la cifra I I da la LF dals 23 da mars 2007 concernent la midada da la legislaziun federala davart ils dretgs politics, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 4635 4637; Fegl uffizial federal 2006 5261)

²² Expressiun tenor la cifra II 4 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (CULF 2008 3437 3452; Fegl uffizial federal 2007 6121). Questa midada è resguardada en l'entir relasch

²³ Integrà la terza frasa tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF 2002 3193 3199; Fegl uffizial federal 2001 6401)

²⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

²⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

²⁶ Aboli tras la cifra II da la LF dals 22 da mars 1991 (CULF 1991 2388; Fegl uffizial federal 1990 III 445)

³ Il dretg d'in chantun che realisescha emprovas²⁷ cun la votaziun electronica definescha las premissas per la votaziun valaivla ed ils motivs da nunvalaivladad.²⁸

Art. 13   Constataziun dal resultat da la votaziun²⁹

¹ Per eruir il resultat da la votaziun na vegnan betg considerads ils cedels da votar vids e nunvalaivels.

² Sch'i dat en in chantun precis uschè bleras vuschs "gea" sco "na", vegn sia vusch da chantun quintada tar ils chantuns che refusan il project da votaziun.³⁰

Art. 14   Protocol da votaziun

¹ En mintga biro da votaziun vegn fatg in protocol davart il resultat da la votaziun che inditgescha il dumber total da las persunas cun dretg da votar, sco er il dumber dals Svizzers a l'exteriur cun dretg da votar, il dumber dals votants, dals cedels da votar vids, nunvalaivels e valaivels sco er da las vuschs "gea" e "na".³¹

² Il protocol vegn tramess vinavant a la regenza chantunala. Quella cumpilescha ils resultats provisorics da tut il chantun, als communitgescha a la Chanzlia federala ed als publitgescha en il Fegl uffizial chantunal entaifer 13 dis suenter il di da la votaziun. En cas da basegn edescha ella in supplement spezial dal Fegl uffizial chantunal.³²

³ Ils chantuns transmettan ils protocols – sin dumonda er ils cedels da votar – a la Chanzlia federala entaifer 10 dis suenter ch'il termin da recurs è scadi (art. 79 al. 3). Suenter la verificaziun dal resultat da la votaziun vegnan destruids ils cedels da votar.

Art. 15   Verificaziun e publicaziun dal resultat da la votaziun

¹ Il Cussegl federal eruescha il resultat da la votaziun en moda lianta (verificaziun), uschespert ch'igl è segir ch'i n'èn entrads nagins recurs da votaziun tar il Tribunal federal ubain uschespert ch'igl è vegni decidi davart quels.³³

² Il conclus da verificaziun vegn publitgà en il Fegl uffizial federal.

²⁷ Expressiun tenor la cifra II 4 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (CULF **2008** 3437 3452; Fegl uffizial federal **2007** 6121). Questa midada è resguardada en l'entir relasch

²⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF **2002** 3193 3199; Fegl uffizial federal **2001** 6401)

²⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF **1997** 753 759; Fegl uffizial federal **1993** III 445)

³⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF **1997** 753 759; Fegl uffizial federal **1993** III 445)

³¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF **1997** 753 759; Fegl uffizial federal **1993** III 445)

³² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF **2002** 3193 3199; Fegl uffizial federal **2001** 6401)

³³ Versiun tenor la cifra 2 da l'aggiunta tar la Lescha dals 17 da zercladur 2005 davart il Tribunal federal, en vigur dapi il 1. da schaner 2007 (CS **173.110**)

³ Midadas da la Constituziun federala entran en vigur cun l'approvaziun dal pievel e dals chantuns, nun ch'il project fixeschia insatge auter.

⁴ Sch'ina midada da dretg na cumporta nagin retard e sch'il resultat da la votaziun è evident, po il Cussegl federal u l'Assamblea federala metter en vigur provisoricamain projects da lescha u conclus federals davart l'approvaziun da contracts internaziunals ubain laschar en vigur u abolir provisoricamain leschas ch'èn vegnidas declaradas sco urgentas anc avant che publitgar il conclus da verificaziun.³⁴

3. titel: Elecziun dal Cussegl naziunal

1. chapitel: En general

Art. 16³⁵ Repartiziun dals sezs sin ils chantuns

¹ Per reparter ils sezs dal Cussegl naziunal sin ils chantuns è decisiv il dumber da las abitantas e dals abitants che resulta dals registers, che vegnan stabilids a basa da las enquistas fatgas en il rom da la dumbraziun dal pievel tenor la Lescha federala dals 22 da zercladur 2007³⁶ davart la dumbraziun federala dal pievel e realisadas durant l'onn chalendar che suonda las ultimas elecziuns per la renovaziun totala dal Cussegl naziunal.

² Sa basond sin la constataziun lianta dal dumber da las abitantas e dals abitants tenor l'artigel 13 da la Lescha federala dals 22 da zercladur 2007 davart la dumbraziun federala dal pievel, fixescha il Cussegl federal en moda lianta, quants sezs che vegnan repartids sin ils singuls chantuns per la proxima elecziun per la renovaziun totala dal Cussegl naziunal.

Art. 17³⁷ Procedura da repartiziun

Ils 200 sezs dal Cussegl naziunal vegnan repartids sin ils chantuns tenor la suandanta procedura:³⁸

a. *Repartiziun anticipada:*

1. Il dumber da las abitantas e dals abitants da la Svizra vegn dividi cun 200. La proxima cifra entira pli auta ch'il resultat è l'emprima cifra da repartiziun. Mintga chantun che ha in dumber d'abitantas e d'abitants pli pitschen che questa cifra survegn in sez; quest chantun na vegn betg pli considerà per l'ulteriura repartiziun.

³⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF 2002 3193 3199; Fegl uffizial federal 2001 6401)

³⁵ Versiun tenor l'art. 17 cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007 davart la dumbraziun dal pievel, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CS 431.112)

³⁶ CS 431.112

³⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

³⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF 2002 3193 3199; Fegl uffizial federal 2001 6401)

2. Il dumber da las abitantas e dals abitants dals chantuns restants vegn dividì cun il dumber dals sezs betg anc repartids. La proxima cifra entera pli auta ch'il resultat è la segunda cifra da repartiziun. Mintga chantun che ha in dumber d'abitantas e d'abitants pli pitschen che questa cifra survegn in sez; quest chantun na vegn betg pli considerà per l'ulteriura repartiziun.
3. Questa procedura vegn repetida fin ch'ils chantuns restants cuntanschan l'ultima cifra da repartiziun.
  - b. *Repartiziun principala*: Mintga chantun restant survegn tants sezs sco quai che l'ultima cifra da repartiziun è cuntegnida en ses dumber d'abitantas e d'abitants.
  - c. *Repartiziun restanta*: Ils sezs restants vegnan repartids sin ils chantuns cun las cifras restantas las pli grondas. Sche plirs chantuns cuntanschan la medema cifra restanta, vegnan els eliminads tenor la successiun dals rests ils pli pitschens che resultan suenter la divisiun da lur dumber d'abitantas e d'abitants tras l'emprima cifra da repartiziun. Sche er quests rests èn equals, decida la sort.

Art. 18³⁹**Art. 19** Termin da las elecziuns

¹ Las elecziuns per la renovaziun totala ordinaria dal Cussegl naziunal han lieu la penultima dumengia d'october. La regenza chantunala fixescha il proxim termin pussaivel per las elecziuns substitutivas e complementaras.

² Il Cussegl federal fixescha il termin per la renovaziun totala extraordinaria en il senn da l'artitgel 193 alinea 3 da la Constituziun federala.⁴⁰

Art. 20 Decisiun tras la sort

Sch'i sto vegnir tratg la sort, vegn quai fatg sin plaun chantunal tras ordinaziun da la regenza chantunala, sin plaun federal tras ordinaziun dal Cussegl federal.

Art. 20a⁴¹

³⁹ Aboli tras la cifra II 1 da l'aggiunta tar la LF dals 13 da december 2002 davart l'Assamblea federala, cun effect a partir da l'emprim di da la sessiun d'enviern 2007 (CS **171.10**)

⁴⁰ Versiun tenor la cifra I da la O dals 8 d'october 1999, en vigur dapi il 1. da mars 2000 (CULF **2000** 411 413; Fegl uffizial federal **1999** 7922)

⁴¹ Integrà tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994 (CULF **1994** 2414; Fegl uffizial federal **1993** III 445). Aboli tras la cifra II 4 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (CULF **2008** 3437 3452; Fegl uffizial federal **2007** 6121)

2. chapitel: Elecziun da proporz

1. part: Propostas electoralas

Art. 21⁴² Termin final per inoltrar las glistas da candidatas e da candidats

¹ Il dretg chantunal fixescha in glindesdi tranter il 1. d'avust ed ils 30 da settember da l'onn electoral sco termin final per inoltrar las glistas da candidatas e da candidats sco er l'autorità, a la quala ston vegnir inoltradas las propostas electoralas.

² Las propostas electoralas ston arrivar tar l'autorità chantunala il pli tard il di dal termin final per inoltrar las glistas da candidatas e da candidats.

³ Ils chantuns annunzian immediatamain mintga proposta electorala a la Chanzlia federala.

Art. 22 Dumber e designaziun da las candidatas e dals candidats

¹ Ina proposta electorala dastga cuntegnair maximalmain tants nums da persunas elegiblas sco quai ch'i ston vegnir elegidas commembras e commembers dal Cussegl naziunal en il circul electoral, e nagin num daplì che duas giadas. Sch'ina proposta electorala cuntogna daplì nums, vegnan stritgads ils ultims.

² Las propostas electoralas ston inditgar: num e prenum, schlattaina, data da naschientscha, professiun, adressa e lieu d'origin da las candidatas e dals candidats.⁴³

³ Mintga candidata e mintga candidat sto confermar en scrit ch'ella u ch'el acceptia la proposta electorala. Sche la conferma manca, vegn stritgà ses num.⁴⁴

Art. 23 Denominaziun da la proposta electorala

Mintga proposta electorala sto avair ina denominaziun ch'è adattada per la differenziar dad autras propostas electoralas. Las gruppaziuns ch'inoltreschan propostas electoralas cun elements identics en la denominaziun principala e che las vulan colliar ina cun l'autra, designeschan ina da las propostas electoralas sco glista da tschep.⁴⁵

Art. 24 Dumber minimal da sutscritziuns⁴⁶

¹ Mintga proposta electorala sto esser sutscritta a maun d'in dumber minimal da persunas cun dretg da votar che han lur domicil politic en il circul electoral. Il dumber minimal importa:

⁴² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

⁴³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF 2002 3193 3199; Fegl uffizial federal 2001 6401)

⁴⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

⁴⁵ Integrà la segunda frasa tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF 2002 3193 3199; Fegl uffizial federal 2001 6401)

⁴⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

- a. 100 en chantuns cun 2 fin 10 sezs;
- b. 200 en chantuns cun 11 fin 20 sezs;
- c. 400 en chantuns cun passa 20 sezs.⁴⁷

² Ina persuna cun dretg da votar na dastga betg suttascriber dapli ch'ina proposta electorala. Ella na po betg retrair sia suttascripziun suenter l'inoltraziun da la proposta electorala.

³ Ils dumbers minimals tenor l'alinea 1 na valan betg per ina partida che:

- a. era registrada la fin da l'onn che preceda las elecziuns confirm a l'urden tar la Chanzlia federala (art. 76a);
- b. inoltrescha en il chantun ina suletta proposta electorala;
- c. represchenta durant la perioda d'uffizi scadenta il medem circul electoral en il Cussegl naziunal u che ha survegni tar l'ultima elecziun per la renovaziun totala en il medem chantun almain 3 pertschient da las vuschs.⁴⁸

⁴ La partida tenor l'alinea 3 sto inoltrar mo las suttascripziuns legalmain valaivlas da tut las candidatas e da tut ils candidats sco er da las personas che presideschan la partida e da quellas che mainan las fatschentas.⁴⁹

Art. 25 Represchentanta u represchentant da la proposta electorala

¹ Las personas che suttascrivan ina proposta electorala ston designar ina represchentanta u in represchentant ed ina suppleanta u in suppleant. Sch'ellas desistan da far quai, valan las personas che stattan a l'emprima ed a la segunda piazza sin la glista da suttascripziuns sco represchentantas respectivamain sco suppleantas.

² La persuna represchentanta, ed en cas d'impediment sia suppleanta, èn autorisadas ed obligadas da far las decleraziuns legalmain valaivlas per eliminar differenzas, e quai en num da las personas che han suttascriu la proposta electorala.

Art. 26 Prender invista da las propostas electorals

Las votantas ed ils votants d'in circul electoral pon prender invista dals nums da las personas che han suttascriu ina proposta electorala tar l'autorità cumpetenta.

⁴⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

⁴⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF 2002 3193 3199; Fegl uffizial federal 2001 6401)

⁴⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF 2002 3193 3199; Fegl uffizial federal 2001 6401)

Art. 27⁵⁰ Candidaturas multiplas

¹ Sch'il num d'ina candidata u d'in candidat vegn scrit sin pliras propostas electoralas d'in circul electoral, al stritga il chantun immediatamain da tut las propostas electoralas.

² La Chanzlia federala stritga immediatamain ils nums da las candidatas e dals candidats da la proposta electorala ch'èn gia inditgads sin ina glista u sin ina proposta electorala d'in auter chantun.

³ La Chanzlia federala communitgescha immediatamain las stritgadas als chantuns pertutgads.

Art. 28⁵¹**Art. 29** Eliminaziun da mancanzas; propostas da substituziun

¹ Il chantun controlla las propostas electoralas e fixescha in termin, entaifer il qual la represchentanta u il represchentant da las persunas che han sutscrit po eliminar las mancanzas da la proposta electorala, midar denominaziuns che pon chaschunar confusiuns ed inoltrar propostas da substituziun per nums da candidatas e da candidats ch'èn vegnids stritgads uffizialmain.⁵²

² Las candidatas ed ils candidats che vegnan proponids sco suppleantas e suppleants ston confermar en scrit ch'ellas e ch'els acceptian la proposta electorala. Sche questa conferma manca, sch'il num respectiv è gia scrit sin in'otra proposta electorala u sche la candidata u il candidat n'è betg elegibel, vegn la proposta da substituziun stritgada.⁵³ Sche la represchentanta u sch'il represchentant na pretenda nagut auter, vegnan las propostas da substituziun messas en successiun a la fin da la proposta electorala.

³ Sch'ina mancanza na vegn betg eliminada entaifer il termin fixà, è la proposta electorala nunvalaivla. Sche la mancanza concerna mo ina candidata u in candidat, vegn stritgà sulettamain ses num.

⁴ A partir dal segund glindesdi suenter il termin final per inoltrar las propostas electoralas na pon quellas betg pli vegnir modifitgadas. Il dretg chantunal po scursanir il termin da rectificaziun ad in'emna.⁵⁴

⁵⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

⁵¹ Aboli tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994 (CULF 1994 2414; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

⁵² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF 1997 753 759; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

⁵³ Versiun da las emprimas duas frusas tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

⁵⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

Art. 30 Glistas

¹ Las propostas electoralas rectificadas sa numnan glistas.

² A las glistas vegnan attribuids numers d'ordinaziun.

Art. 31⁵⁵ Colliaziun da glistas

¹ Duas u dapli glistas pon furmar ina colliaziun da glistas fin il pli tard a la fin dal termin da rectificaziun (art. 29 al. 4), sche las personas cun dretg da votar ubain lur represchentantas e lur represchentants han sutscrit ina declaraziun concordanta. Entaifer la colliaziun da glistas èn admessas sulettamain sutcolliaziuns da glistas.

^{1bis} Sutcolliaziuns èn valaivlas mo tranter glistas cun la medema denominaziun che sa differenzieschan sulettamain tras in supplement che caracterisescha la schlattaina, l'appartegnentscha da la gruppaziun, la regiun u la vegliadetgna da las candidatas e dals candidats.

² Colliaziuns e sutcolliaziuns da glistas ston vegnir menziunadas sin ils cedels electorals prestampads.

³ Declaraziuns davart colliaziuns e davart sutcolliaziuns da glistas na pon betg vegnir revocadas.

Art. 32⁵⁶ Publicaziun da las glistas

¹ Il chantun publitgescha las glistas cun lur denominaziuns e cun lur numers d'ordinaziun sco er cun il rinviamet a colliaziuns ed a sutcolliaziuns da glistas uschè baud sco pussaivel en il Fegl uffizial chantunal.

² La Chanzlia federala publitgescha las glistas en furma electronica, inditgond il num, il prenum, l'onn da naschientscha, la professiun, il lieu d'origin ed il domicil da las candidatas e dals candidats.⁵⁷

Art. 33 Elavuraziun e consegna dals cedels electorals

¹ Ils chantuns emettan per mintga glista ils cedels electorals che cuntengnan la denominaziun da la glista, eventualmain la colliaziun da glistas, il numer d'ordinaziun e las indicaziuns davart las candidatas e davart ils candidats (almain num, prenum e domicil) sco er cedels electorals betg prestampads.

^{1bis} Sch'in chantun fa formulars da registraziun empè da cedels electorals, survegnan las personas cun dretg da votar supplementarmain in document che cuntegna las

⁵⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

⁵⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

⁵⁷ Integrà tras l'art. 21 cifra 1 da la LF dals 18 da zercladur 2004 davart las publicaziuns uffizialas (CS 170.512). Versiun tenor la cifra II 4 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, en vigur dapi il 1. d'avust 2008 (CULF 2008 3437 3452; Fegl uffizial federal 2007 6121)

indicaziuns da tut las candidatas e da tut ils candidats, las denominaziuns da las glistas sco er las colliaziuns e las sutcolliaziuns da glistas.⁵⁸

² Ils chantuns tramettan a las personas cun dretg da votar fin il pli tard 10 dis avant il di da l'elecziun in set cumplet da tut ils cedels electorals.

³ Las personas che han suttascriet ina proposta electorala pon retrair tar las chanzlias chantunalas ulteriurs cedels electorals prestampads per il pretsch custant.

2. part: Elecziun ed eruida dals resultats

Art. 34⁵⁹ Mussavia electoral

La Chanzlia federala edescha avant mintga elecziun per la renovaziun totala in curt mussavia electoral che vegn tramess – ensemen cun ils cedels electorals (art. 33 al. 2) – a las personas cun dretg da votar dals chantuns cun elecziuns da proporz.

Art. 35 Emplenir il cedel electoral

¹ Tgi che dovra il cedel electoral vid, po scriver sin la glista ils nums da las candidatas e dals candidats elegibels sco er la denominaziun da la glista u il numer d'ordinaziun d'ina glista.

² Tgi che dovra in cedel electoral prestampà, po stritgar nums da candidatas e da candidats prestampads. Ins po er inscriver nums da candidatas e da candidats d'autras glistas (panaschar). Ultra da quai pon ins stritgar il numer d'ordinaziun e la denominaziun da la glista prestampada u remplazzar quels tras in auter numer u tras in'otra denominaziun.

³ Ins po scriver il num d'ina candidata u d'in candidat duas giadas sin il medem cedel electoral (cumular).

Art. 36 Vuschs per defunctas e defuncts

Vuschs per candidatas e per candidats ch'èn morts dapi la rectificaziun da las glistas (art. 29 al. 4) valan sco vuschs da candidat.

Art. 37 Vuschs supplementaras

¹ Sch'in cedel electoral cuntegna main vuschs da candidat valaivlas che personas ch'èn d'eleger en il circol electoral per il Cussegl naziunal, valan las lingias vidas sco vuschs supplementaras per la glista ch'è inditgada cun la denominaziun u cun il numer d'ordinaziun sin il cedel electoral. Sche la denominaziun u il numer d'ordinaziun manca ubain sch'il cedel electoral cuntegna dapli ch'ina denominaziun

⁵⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

⁵⁹ Versiun tenor la cifra I 1 da la LF dals 23 da mars 2007 concernent la midada da la legislaziun federala davart ils dretgs politics, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 4635 4637; Fegl uffizial federal 2006 5261)

da glista u dapli ch'in numer d'ordinaziun, na valan las lingias vidas betg (vuschs vidas).

² Sch'igl èn vegnidas inoltradas en in chantun pliras glistas regiunalas cun la medema denominaziun, vegnan las vuschs supplementaras sin in cedel electoral, che na cuntogna betg il num da la regiun, attribuidas a la glista da la regiun, nua ch'il cedel electoral è vegni consegnà.⁶⁰

^{2bis} En las ulteriuras pussaivladads d'appplitgar l'artitgel 31 alinea 1bis vegnan las vuschs supplementaras attribuidas a quella glista che vegn designada sin il cedel electoral. Las vuschs supplementaras che figureschan sin cedels electorals designads en moda insufficientia vegnan attribuidas a quella glista che la gruppaziun ha designà sco glista da tschep.^{61 62}

³ Ils nums che na figureschan betg sin ina glista dal circul electoral, vegnan stritgads. ...⁶³

⁴ En cas d'ina cuntradiziun tranter la denominaziun da la glista ed il numer d'ordinaziun vala la denominaziun da la glista.

Art. 38 Cedels electorals nunvalaivels e vuschs da candidat nunvalaivlas

¹ Cedels electorals èn nunvalaivels, sch'els:

- a. na cuntengan nagin num d'ina candidata u d'in candidat dal circul electoral;
- b. n'èn betg uffizials;
- c. èn vegnids emplenids u midads auter che a maun;
- d. cuntengan remartgas ingiuriosas u èn marcads cun segns evidents;
- e. ...⁶⁴

² Sch'il num d'ina candidata u d'in candidat è scrit dapli che duas giadas sin in cedel electoral, vegnan stritgadas las repetiziuns ch'èn da memia.

³ Sch'in cedel electoral cuntogna dapli nums che quai ch'igl èn avant maun sez, vegnan stritgads ils ultims nums.

⁴ Resalvads restan ils motifs da nunvalaivladad e da nullitad che resultan da la procedura chantunala (cuverta da votar, bul da controlla e.u.v.).⁶⁵

⁶⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

⁶¹ Integrà la segunda frasa tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF 2002 3193 3199; Fegl uffizial federal 2001 6401)

⁶² Integrà tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

⁶³ Aboli la segunda e la terza frasa tras la cifra II 4 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (CULF 2008 3437 3452; Fegl uffizial federal 2007 6121)

⁶⁴ Aboli tras la cifra II da la LF dals 22 da mars 1991 (CULF 1991 2388; Fegl uffizial federal 1990 III 445)

⁶⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

⁵ Il dretg d'in chantun che realisescha emprovas cun la votaziun electronica definescha las premissas per la votaziun valaivla ed ils motivs da nunvalaivladad.⁶⁶

Art. 39 Cumpilaziun dals resultats

Suenter che l'elecziun è ida a fin erueschan ils chantuns sin basa dals protocols dals biros electorals:

- a. il dumber da las persunas cun dretg da votar ed il dumber da las persunas che han votà;
- b. il dumber dals cedels electorals valaivels, nunvalaivels e vids;
- c. il dumber da vuschs che las singulas candidatas e ch'ils singuls candidats da mintga glista han survegni (vuschs da candidat);
- d.⁶⁷ il dumber da las vuschs supplementaras da mintga glista (art. 37);
- e.⁶⁸ la summa da las vuschs da candidat e da las vuschs supplementaras da las singulas glistas (vuschs da partida);
- f. per las colliaziuns da glistas: il dumber total da las vuschs che la gruppa da glistas ha survegni;
- g. il dumber da las vuschs vidas.

Art. 40 Emprima repartiziun dals mandats sin las glistas⁶⁹

¹ Il dumber da las vuschs da partida valaivlas da tut las glistas vegn dividì cun il dumber da mandats che duain vegnir attribuids plus 1. La proxima cifra entira pli auta è la cifra da repartiziun.⁷⁰

² A mintga glista vegnan attribuids tants mandats sco quai che la cifra da repartiziun è cuntegnida en ses dumber da vuschs.

³ ...⁷¹

Art. 41⁷² Ulteriuras repartiziuns

¹ Sch'i n'èn anc betg repartids tut ils mandats, vegnan ils mandats restants attribuids separadamain in suenter l'auter tenor las suandantas reglas:

⁶⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF 2002 3193 3199; Fegl uffizial federal 2001 6401)

⁶⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF 2002 3193 3199; Fegl uffizial federal 2001 6401)

⁶⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF 2002 3193 3199; Fegl uffizial federal 2001 6401)

⁶⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

⁷⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

⁷¹ Aboli tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994 (CULF 1994 2414; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

⁷² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

- a. il dumber da vuschs da mintga glista vegn dividi cun il dumber dals mandats ch'èn gia vegnids attribuids ad ella plus 1;
- b. il proxim mandat vegn attribui a quella glista che posseda il quozient il pli grond;
- c. sche pliras glistas han – sin basa dal medem quozient – il medem dretg sin il proxim mandat, survegn quella glista il mandat che posseda il rest il pli grond suenter la divisiun tenor l'artitgel 40 alinea 2;
- d. sch'igl è anc adina uschia, che pliras glistas han il medem dretg sin il proxim mandat, vegn quel attribui a la glista che dispona dal dumber da vuschs da partida il pli grond;
- e. han anc adina pliras glistas il medem dretg sin il proxim mandat, vegn quel attribui a la glista, tar la quala la candidata u il candidat che vegn en dumonda per l'elecziun ha survegni las pli bleras vuschs;
- f. sche pliras talas candidatas u plirs tals candidats han survegni il medem dumber da vuschs, vegn tratga la sort.

² Questa procedura vegn repetida fin che tut ils mandats èn repartids.

Art. 42 Repartiziun dals mandats sin las colliaziuns da glistas

¹ Mintga grupp da glistas che furma ina colliaziun da glistas vegn tractada al cumenzament da la repartiziun dals mandats sco in'unica glista.

² Ils mandats vegnan repartids sin las singulas glistas da la grupp tenor ils artitgels 40 e 41. L'artitgel 37 alineas 2 e 2bis resta resalvà.⁷³

Art. 43 Eruida da las personas elegidas e dals suppleants

¹ Ils mandats attribuids a las glistas vegnan repartids sin las candidatas ed ils candidats che han survegni las pli bleras vuschs.

² Las candidatas ed ils candidats che n'èn betg elegids daventan suppleantas e suppleants tenor las vuschs ch'ellas e ch'els han survegni.

³ En cas d'egualitad da las vuschs vegn tratga la sort per la successiun.

Art. 44 Mandats da memia

Sch'i vegnan attribuids ad ina glista dapli mandats che quai ch'igl èn avant maun candidatas e candidats sin la glista, ha lieu in'elecziun complementara tenor l'artitgel 56 per ils mandats da memia.

⁷³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

Art. 45⁷⁴ Elecziun taciturna

¹ Sche tut las glistas na cuntegnan betg dapli candidatas e candidats che quai ch'igl èn avant maun mandats, declera la regenza chantunala tut las candidatas e tut ils candidats sco elegids.

² Sche tut las glistas cuntegnan ensemen main candidatas e candidats che quai ch'igl èn avant maun mandats, han lieu elecziuns complementararas tenor l'artitgel 56 alineia 3 per ils mandats restants.

Art. 46 Elecziun senza glistas

¹ Sch'i n'èn avant maun naginas glistas, po vegnir vuschà per mintga persuna elegibla. Elegidas èn las personas cun ils dumbers da vuschs ils pli gronds.

² Sch'in cedel electoral cuntegna dapli nums che quai ch'igl èn avant maun mandats, vegnan stritgads ils ultims nums.⁷⁵

³ Ultra da quai valan las disposiziuns ch'èn decisivas per circuls electorals cun in mandat conform al senn.

3. chapitel: Elecziun da maiorz**Art. 47** Procedura

¹ En circuls electorals, nua ch'i sto vegnir elegì mo ina persuna en il Cussegl naziunal, po vegnir vuschà per mintga persuna elegibla. Elegida è quella persuna che survegn las pli bieras vuschs. En cas d'egualitad da las vuschs decida la sort.

² Il dretg chantunal po prevaier in'elecziun taciturna, sch'igl è entrada mo ina suletta candidatura valaivla tar l'autorità chantunala cumpetenta fin il 48avel di (7avel glindesdi) avant l'elecziun a las 12.00.⁷⁶

Art. 48 Cedels electorals

Ils chantuns tramettan in cedel electoral a las personas cun dretg da votar fin il pli tard 10 dis avant il di da l'elecziun.

Art. 49 Cedels electorals nunvalaivels

¹ Cedels electorals èn nunvalaivels, sch'els:

- a. cuntegnan nums da differentas personas;

⁷⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF **1994** 2414 2422; Fegl uffizial federal **1993** III 445)

⁷⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF **1994** 2414 2422; Fegl uffizial federal **1993** III 445)

⁷⁶ Integrà tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994 (CULF **1994** 2414; Fegl uffizial federal **1993** III 445). Versiun tenor la cifra I 1 da la LF dals 23 da mars 2007 concernent la midada da la legislaziun federala davart ils dretgs politics, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF **2007** 4635 4637; Fegl uffizial federal **2006** 5261)

- b. n'èn betg uffizials;
- c. èn emplenids auter che a maun;
- d. cuntengan remartgas ingiuriasas u èn marcads cun segns evidents;
- e. ...⁷⁷

² Resalvads restan ils motivs da nunvalaivladad e da nullitad che resultan da la procedura chantunala (cuverta da votar, bul da controlla e.u.v.).⁷⁸

³ Il dretg d'in chantun che realisescha emprovas cun la votaziun electronica definescha las premissas per la votaziun valaivla ed ils motivs da nunvalaivladad.⁷⁹

Art. 50⁸⁰ Chantuns cun la pussaivladad d'elecziuns taciturnas

¹ Sch'il dretg chantunal prevesa la pussaivladad d'elecziuns taciturnas, ston tut las candidatas e tut ils candidats ch'èn vegnids proponids entaifer il termin fixà vegnir prestampads sin il cedel electoral.

² Per la votaziun fa la votanta u il votant cun agen maun ina crusch en il champ sper il num da la candidata u dal candidat.

³ Nunvalaivels èn:

- a. vuschs accordadas a candidatas ed a candidats che na figureschan betg sin il cedel electoral prestampà;
- b. cedels electorals, nua ch'ins ha fatg ina crusch tar dapli ch'ina candidata u ch'in candidat.

Art. 51⁸¹ Elecziuns substitutivas

Ils artitgels 47 fin 49 valan er per las elecziuns substitutivas.

⁷⁷ Aboli tras la cifra II da la LF dals 22 da mars 1991 (CULF **1991** 2388; Fegl uffizial federal **1990** III 445)

⁷⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF **1994** 2414 2422; Fegl uffizial federal **1993** III 445)

⁷⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF **2002** 3193 3199; Fegl uffizial federal **2001** 6401)

⁸⁰ Aboli tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994 (CULF **1994** 2414; Fegl uffizial federal **1993** III 445). Versiun tenor la cifra I 1 da la LF dals 23 da mars 2007 concernent la midada da la legislazium federala davart ils dretgs politics, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF **2007** 4635 4637; Fegl uffizial federal **2006** 5261)

⁸¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF **1994** 2414 2422; Fegl uffizial federal **1993** III 445)

4. chapitel: Publicaziun dals resultats e verificaziun da l'elecziun

Art. 52 Communicaziun da l'elecziun; publicaziun dals resultats

¹ Suentar avair erui ils resultats communitgescha la regenza chantunala immediatamain a las persunas elegidas en scrit lur elecziun ed al Cussegl federal ils nums da las persunas elegidas.

² Il chantun publitgescha ils resultats da tut las candidatas e da tut ils candidats ed eventualmain da tut las glistas – inditgond la pussaivladad da far recurs – en il Fegl uffizial chantunal, e quai il pli tard entaifer 8 dis suenter il di da l'elecziun.⁸²

³ Ils resultats da las elecziuns per la renovaziun totala, da las elecziuns complementaras e da las elecziuns substitutivas ston vegnir publitgads en il Fegl uffizial federal. Ils resultats vegnan publitgads pled per pled er en la versiun electronica.^{83 84}

⁴ Immediatamain suenter ch'il termin da recurs è scadi (art. 77 al. 2) transmitta il chantun il protocol electoral a la Chanzlia federala. Ils cedels electorals vegnan tramess entaifer 10 dis suenter ch'il termin da recurs è scadi al lieu inditgà da la Chanzlia federala.⁸⁵

Art. 53 Verificaziun da l'elecziun

¹ La sesida constitutiva dal Cussegl naziunal nov elegi ha lieu il 7avel glindesdi suenter l'elecziun. A chaschun da questa sesida sto l'emprim vegnir verificgada la valaivladad da las elecziuns. Il cussegl è constitui, cur che l'elecziun d'almain la maioritad da sias commembras e da ses commembers è vegnida declerada sco valaivla. Il Cussegl naziunal fixescha la procedura en ses reglament.⁸⁶

² Tgi che po preschentar ina conferma da sia elecziun da la regenza chantunala, po prender part a questa sesida e vuschar, danor en atgna chaussa.

³ Sch'ina suppleanta u in suppleant suonda en in mandat ubain sch'ina nova commembra u in nov commember vegn elegi tras elecziuns complementaras u tras elecziuns substitutivas, dastga quella u quel prender part a las tractativas pir cur che sia elecziun è vegnida verificgada.⁸⁷

⁸² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF 2002 3193 3199; Fegl uffizial federal 2001 6401)

⁸³ Integrà la segunda frasa tras l'art. 21 cifra 1 da la lescha dals 18 da zercladur 2004 davart las publicaziuns uffizialas, en vigur dapi il 1. da schaner 2005 (CS 170.512)

⁸⁴ Integrà tras l'art. 17 cifra 1 da la LF dals 21 da mars 1986 davart las collecziuns da leschas ed il Fegl uffizial federal, en vigur dapi ils 15 da matg 1987 [CULF 1987 600]

⁸⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

⁸⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF 2002 3193 3199; Fegl uffizial federal 2001 6401)

⁸⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

5. chapitel: Midadas durant la perioda d'uffizi

Art. 54 Demissiun

La demissiun d'ina commembra u d'in commember dal Cussegl naziunal sto vegnir communitgada en scrit a la presidenta u al president dal Cussegl naziunal.

Art. 55 Substituziun

¹ Sch'ina commembra u in commember dal Cussegl naziunal sa retira avant la fin da sia perioda d'uffizi, declera la regenza chantunala l'emprima suppleanta u l'emprim suppleant da la medema glista sco elegida u sco elegi.

² Sche la suppleanta u il suppleant na po u na vul betg entrar en funcziun, avanza la proxima u il proxim da la glista.

Art. 56 Elecziun complementara

¹ Sch'in mandat na po betg vegnir occupà cun ina suppleanta u cun in suppleant da la glista, pon trais tschintgavels da las persunas che han suttascrit la glista (art. 24 al. 1) ubain la suprastanza da la partida chantunala (art. 24 al. 3) che ha inoltrà la glista, sin la quala figurava la commembra u il commember che sa retira, preschentar ina proposta electorala.⁸⁸

² La regenza chantunala declera en quel cas senza elecziun a l'urna la candidata proponida u il candidat proponì sco elegida u sco elegi tenor l'artitgel 45, e quai suenter la rectificaziun da la proposta electorala (art. 22 e 29).⁸⁹

³ Sch'il dretg da proponer candidatas e candidats na vegn betg duvrà, ha lieu in'elecziun dal pievel.⁹⁰ Sch'i ston vegnir occupads plirs mandats, vegnan applitgadas las disposiziuns davart l'elecziun da proporz, uschiglio quellas davart l'elecziun da maiorz.

Art. 57⁹¹ Fin da la perioda d'uffizi

La perioda d'uffizi dal Cussegl naziunal va a fin cun la constituiun dal cussegl nov elegi.

⁸⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF 2002 3193 3199; Fegl uffizial federal 2001 6401)

⁸⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

⁹⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF 2002 3193 3199; Fegl uffizial federal 2001 6401)

⁹¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

4. titel:⁹² Referendum

1. chapitel: Referendum obligatoric

Art. 58 Publicaziun

Ilis decrets che suttastattan al referendum obligatoric vegnan publicgads tras l'Assemblea federala suenter lur approvaziun. Il Cussegl federal ordinescha la votaziun.

2. chapitel: Referendum facultativ

1. part: En general⁹³

Art. 59⁹⁴

Art. 59a⁹⁵ Significaziun dal termin

Il referendum sto vegnir pretendì dal dumber da chantuns previs en la Constituziun federala u inoltrà cun il dumber necessari da suttascripziuns inclusiv l'attestaziun dal dretg da votar a la Chanzlia federala avant ch'il termin da referendum scadia.

Art. 59b⁹⁶ Inadmissibladad da la retratga

In referendum na po betg vegnir retratg.

Art. 59c⁹⁷ Votaziun dal pievel

Sch'il referendum è reussi, ordinescha il Cussegl federal la votaziun dal pievel.

⁹² Las disposiziuns dal 4. titel (art. 59 fin 67) da questa lescha ch'èn vegnidas revedidas tras la LF dals 21 da zercladur 1996 (CULF 1997 753) valan mo per ils relaschs ch'èn vegnids deliberads da las chombras federalas suenter ils 31 da mars 1997 (CULF 1997 760 art. 2 al. 1)

⁹³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF 1997 753 759; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

⁹⁴ Aboli tras la cifra II 4 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (CULF 2008 3437 3452; Fegl uffizial federal 2007 6121)

⁹⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF 1997 753 759; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

⁹⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF 1997 753 759; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

⁹⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF 1997 753 759; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

2. part: Referendum dal pievel⁹⁸

Art. 60 Glista da sottascripziuns

¹ Sch'ina dumonda da referendum vegn dada libra per la sottascripziun, sto la glista da sottascripziuns cuntegnair las suandantas indicaziuns (sin in feagl, sin ina pagina u sin ina charta):⁹⁹

- a. il chantun e la vischnanca politica, nua che las persunas che sottascrivan han il dretg da votar;
- b. il titel dal relasch cun la data dal conclus da l'Assamblea federala;
- c.¹⁰⁰ il renviament che quella persuna, che falsifitgescha il resultat d'ina rimnada da sottascripziuns per in referendum (art. 282 CP¹⁰¹) ubain che corrumpa u sa lascha corrumper tar ina rimnada da sottascripziuns (art. 281 CP), è chastiabla.

² Sche pliras dumondas da referendum vegnan dadas libras per la sottascripziun, sto vegnir fatga per mintgina da quellas in'atgna glista da sottascripziuns. Glistas da sottascripziuns da pliras dumondas dastgan figurar sin la medema pagina suletta-main, sch'ellas pon vegnir separadas ina da l'autra, cur ch'ellas vegnan inoltradas.¹⁰²

Art. 60a¹⁰³ Glistas da sottascripziuns en furma electronica

Tgi che telechargia ina glista da sottascripziuns electronica che vegn messa a disposiziun per in referendum è responsabel da controllar che quella adempleschia tut las pretensiuns formalas tenor la lescha.

Art. 61 Suttascripziun

¹ La persuna cun dretg da votar sto scriver ses num a maun e legibel sin la glista da sottascripziuns ed agiuntar sia sottascripziun cun agen maun.¹⁰⁴

^{1bis} Persunas cun dretg da votar che n'èn betg ablas da scriver pon laschar inscriver lur num tras ina persuna cun dretg da votar da lur tschern. Quella agiunta sia atgna sottascripziun al num da la persuna che n'è betg abla da scriver e tascha davart il cunteng da las instrucziuns survegnidas.¹⁰⁵

⁹⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF 1997 753 759; Feagl uffizial federal 1993 III 445)

⁹⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF 1997 753 759; Feagl uffizial federal 1993 III 445)

¹⁰⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF 1997 753 759; Feagl uffizial federal 1993 III 445)

¹⁰¹ CS 311.0

¹⁰² Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF 1997 753 759; Feagl uffizial federal 1993 III 445)

¹⁰³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF 2002 3193 3199; Feagl uffizial federal 2001 6401)

¹⁰⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF 1997 753 759; Feagl uffizial federal 1993 III 445)

¹⁰⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF 1997 753 759; Feagl uffizial federal 1993 III 445)

² La persuna cun dretg da votar sto far tut las ulteriuras indicaziuns ch'èn necessarias per constatar sia identitad, sco il prenum, la data da naschientscha e l'adressa.¹⁰⁶

³ Ella dastga suttascriver la medema dumonda da referendum mo ina giada.

Art. 62 Attestaziun dal dretg da votar

¹ Las glistas da suttascripziuns ston vegnir tramessas a temp a l'uffizi ch'è competent per l'attestaziun dal dretg da votar tenor il dretg chantunal, e quai avant ch'il termin da referendum saja scadi.

² L'uffizi atesta che las persunas che han suttascrit la glista da suttascripziuns hajan il dretg da votar en chaussas federalas en la vischnanca inditgada e returna immediatamain las glistas a las spedituras ed als spediturs.

³ L'attestaziun sto inditgar en pleds u en cifras il dumber da las suttascripziuns attestadas; ella sto cuntegnair la data e la suttascripziun a maun da la funcziunaria u dal funcziunari sco er il bul u il supplement che designescha sia funcziun uffiziala.

⁴ L'attestaziun dal dretg da votar per las persunas che han suttascrit in referendum po vegnir dada en total per pliras glistas.

Art. 63 Refusa d'attestar il dretg da votar

¹ L'attestaziun dal dretg da votar vegn refusada, sche las premissas da l'artitgel 61 n'èn betg ademplidas.

² Sche persunas cun dretg da votar han suttascrit pliras giadas, vegn attestada mo ina suttascripziun.

³ Il motiv da la refusa sto vegnir inditgà sin la glista da suttascripziuns.

Art. 64 Exclusiun da prender invista da las glistas¹⁰⁷

¹ ...¹⁰⁸

² Glistas da suttascripziuns inoltradas na vegnan betg returnadas ed i na po betg vegnir premdi invista da questas glistas.

¹⁰⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF 1997 753 759; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

¹⁰⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF 1997 753 759; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

¹⁰⁸ Aboli tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996 (CULF 1997 753; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

Art. 65¹⁰⁹**Art. 66** Reussida

¹ Suentar ch'il termin da referendum è scadi controlla la Chanzlia federala, sch'il referendum dispona dal dumber minimal prescrit da sottascripziuns valaivlas. Sch'il dumber minimal da sottascripziuns prescrit da la constituziun vegn manchentà per passa la mesadad, vegn mo publitzada en il Fegl uffizial federal ina infurmaziun ch'il termin da referendum saja scadi senza ch'i saja vegni realisà in referendum. Cas cuntrari declera la Chanzlia federala cun ina disposiziun, sch'il referendum è reussi.¹¹⁰

² Nunvalaivlas èn:

- a.¹¹¹ sottascripziuns sin glistas che n'adempleschan betg las pretensiuns tenor l'artitgel 60;
- b.¹¹² sottascripziuns da personas, da las qualas il dretg da votar n'è betg vegni attestà;
- c. sottascripziuns sin glistas ch'èn vegnidas inoltradas suenter ch'il termin da referendum è scadi.

³ La Chanzlia federala publitzescha la disposiziun davart la reussida dal referendum inclusiv il dumber da las sottascripziuns valaivlas e nunvalaivlas divididas tenor ils chantuns en il Fegl uffizial federal.¹¹³

3. part: Referendum dals chantuns¹¹⁴**Art. 67**¹¹⁵ Cumpetenzza

Sch'il dretg chantunal na fixescha nagut auter, decida il parlament chantunal, sch'i vegn fatg in referendum dals chantuns.

¹⁰⁹ Aboli tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996 (CULF **1997** 753; Fegl uffizial federal **1993** III 445)

¹¹⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF **1997** 753 759; Fegl uffizial federal **1993** III 445)

¹¹¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF **2002** 3193 3199; Fegl uffizial federal **2001** 6401)

¹¹² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF **2002** 3193 3199; Fegl uffizial federal **2001** 6401)

¹¹³ Versiun tenor la cifra II 4 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, en vigur dapi il 1. d'avust 2008 (CULF **2008** 3437 3452; Fegl uffizial federal **2007** 6121)

¹¹⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF **1997** 753 759; Fegl uffizial federal **1993** III 445)

¹¹⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF **1997** 753 759; Fegl uffizial federal **1993** III 445)

Art. 67a¹¹⁶ Furma

La brev da la regenza chantunala a la Chanzlia federala inditgescha:

- a. il relasch cun la data dal conclus da l'Assamblea federala;
- b. l'organ che pretenda en num dal chantun la votaziun dal pievel;
- c. las disposiziuns da cumpetenza dal dretg chantunal davart il referendum dals chantuns;
- d. la data ed il resultat dal conclus davart il referendum.

Art. 67b¹¹⁷ Reussida

¹ Suenter ch'il termin da referendum è scadi controlla la Chanzlia federala, sch'ìl dumber minimal necessari da chantuns ha fatg in referendum.¹¹⁸

² Nunvalaivlas èn dumondas da referendum che:

- a. n'èn betg vegnidas concludidas ed inoltradas a la Chanzlia federala entaifer il termin da referendum;
- b. èn vegnidas concludidas d'in organ che n'è betg cumpetent en chausa;
- c. na laschan betg identiftgar senza dubi per tge relasch federal ch'i vegn pretendida ina votaziun dal pievel.

³ La Chanzlia federala infurmescha las regenzas da tut ils chantuns che han inoltrà in referendum en scrit tras ina disposiziun, sch'ìl referendum dals chantuns è reussi u betg e publitescha l'infurmaziun en il Fegl uffizial federal, inditgond il dumber da las dumondas da referendum chantunalas valaivlas e nunvalaivlas.

5. titel:¹¹⁹ **Iniziativa dal pievel****Art. 68** Glista da suttascripziuns

¹ Sch'ina iniziativa dal pievel vegn dada libra per la suttascripziun, sto la glista da suttascripziuns cuntegnair las suandantas indicaziuns (sin in fegl, sin ina pagina u sin ina charta):¹²⁰

¹¹⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF 1997 753 759; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

¹¹⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF 1997 753 759; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

¹¹⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF 2002 3193 3199; Fegl uffizial federal 2001 6401)

¹¹⁹ Las disposiziuns dal 5. titel (art. 68 – 67) da questa lescha ch'èn vegnidas revedidas tras la LF dals 21 da zercladur 1996 (CULF 1997 753) valan mo per las iniziativas dal pievel che cumenzan a rimnar suttascripziuns suenter ils 31 da mars 1997 (CULF 1997 760 art. 2 al. 2)

¹²⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF 1997 753 759; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

- a. il chantun e la vischnanca politica, nua che las personas che suttascrivan han il dretg da votar;
  - b.¹²¹ il titel ed il text da l'iniziativa sco er la data da sia publicaziun en il Fegl uffizial federal;
  - c.¹²² ina clausula da retratga en il senn da l'artitgel 73;
  - d.¹²³ il renviament che quella persuna, che falsifitgescha il resultat d'ina rimnada da suttascripziuns per ina iniziativa dal pievel (art. 282 CP¹²⁴) ubain che corruppa u sa lascha corrumper tar ina rimnada da suttascripziuns (art. 281 CP), è chastiabla;
  - e.¹²⁵ ils nums e las adressas d'almain 7 e da maximalmain 27 auturas ed auturs da l'iniziativa cun dretg da votar (comité d'iniziativa).
- ² L'artitgel 60 alineia 2 vala er per iniziativas dal pievel.¹²⁶

Art. 69 Examinaziun preliminar

¹ Per metter la rimnada da suttascripziuns constatescha la Chanzlia federala cun ina disposiziun, sche la glista da suttascripziuns corresponda a las furmas prescrittas da la lescha.

² Sch'il titel d'ina iniziativa maina en errur, sch'el cuntegna reclama commerciala u persunala u sch'el chaschuna confusiuns, vegn el midà da la Chanzlia federala.¹²⁷

³ La Chanzlia federala controlla la concordanza linguistica dal text da l'iniziativa ed al translatescha eventualmain.

⁴ Il titel ed il text da l'iniziativa sco er ils nums da las auturas e dals auturs vegnan publicgads en il Fegl uffizial federal.¹²⁸

¹²¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF 1997 753 759; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

¹²² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 25 da settember 2009 (retratga cundiziunada d'ina iniziativa dal pievel), en vigur dapi il 1. da favrer 2010 (CULF 2010 271; Fegl uffizial federal 2009 3591 3609)

¹²³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF 1997 753 759; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

¹²⁴ CS 311.0

¹²⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF 1997 753 759; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

¹²⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF 1997 753 759; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

¹²⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF 1997 753 759; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

¹²⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF 1997 753 759; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

Art. 69a¹²⁹ Glistas da sutscrizziuns en furma electronica

Tgi che telechargia ina glista da sutscrizziuns electronica che vegn messa a disposiziun per ina iniziativa dal pievel è responsabel da controllar che quella adempleschia tut las pretensiuns formalas tenor la lescha.

Art. 70¹³⁰ Disposiziuns complementaras

Las disposiziuns davart la sutscrizziun (art. 61), davart l'attestaziun dal dretg da votar (art. 62) e davart la refusa d'attestar il dretg da votar (art. 63) che valan per il referendum, valan conform al senn er per l'iniziativa dal pievel.

Art. 71 Inoltraziun

¹ Las glistas da sutscrizziuns d'ina iniziativa dal pievel ston vegnir inoltradas tuttas ensemen a la Chanzlia federala il pli tard 18 mais suenter la publicaziun dal text da l'iniziativa en il Fegl uffizial federal.

² Glistas da sutscrizziuns inoltradas na vegnan betg returnadas ed i na po betg vegnir preni invista da questas glistas.

Art. 72 Reussida

¹ Suenter ch'il termin per rimnar sutscrizziuns è scadi controlla la Chanzlia federala, sche l'iniziativa dal pievel dispona dal dumber minimal prescrit da sutscrizziuns valaivlas. Sch'il dumber minimal prescrit da la costituziun vegn manchentà per passa la mesadad, vegn mo publighada en il Fegl uffizial federal ina infurmaziun ch'il termin per rimnar sutscrizziuns saja scadi senza esser vegni duvrà. Cas cuntrari declera la Chanzlia federala cun ina disposiziun, sche l'iniziativa dal pievel è reussida.¹³¹

² Nunvalaivlas èn:

- a. sutscrizziuns sin glistas che n'adempleschan betg las pretensiuns tenor l'artitgel 68;
- b. sutscrizziuns da personas, da las qualas il dretg da votar n'è betg vegni attestà;
- c. sutscrizziuns sin glistas ch'èn vegnidadas inoltradas suenter ch'il termin per rimnar sutscrizziuns è scadi.¹³²

³ La Chanzlia federala publighescha la disposiziun davart la reussida da l'iniziativa dal pievel inclusiv il dumber da las sutscrizziuns valaivlas e nunvalaivlas divididas tenor ils chantuns en il Fegl uffizial federal.

¹²⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF 2002 3193 3199; Fegl uffizial federal 2001 6401)

¹³⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF 1997 753 759; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

¹³¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF 1997 753 759; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

¹³² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF 2002 3193 3199; Fegl uffizial federal 2001 6401)

Art. 73¹³³ Retratga

¹ Mintga iniziativa dal pievel po vegnir retratga dal comité d'iniziativa. La decleraziun da retratga è lianta, sch'ella vegn sottascritta da la maioritad absoluta da las commembras e dals commembers dal comité d'iniziativa che han anc il dretg da votar.

² Ina iniziativa dal pievel po vegnir retratga fin ch'il Cussegl federal fixescha il termin da la votaziun dal pievel. La Chanzlia federala envida ordavant il comité d'iniziativa da communitgar sia decisiun e fixescha in curt termin da reflexiun.

³ Ina iniziativa en furma d'ina proposta generala na po betg pli vegnir retratga, suenter che l'Assamblea federala l'ha approvada.

Art. 73a¹³⁴ Retratga nuncundiziunada e cundiziunada

¹ La retratga d'ina iniziativa dal pievel è per regla ina retratga nuncundiziunada.

² Sche l'Assamblea federala ha dentant deliberà il pli tard ensemen cun la votaziun finala davart l'iniziativa dal pievel ina cuntraproposta indirecta en furma d'ina lescha federala, po il comité d'iniziativa retrair sia iniziativa dal pievel explicitamain sut la cundiziun che la cuntraproposta indirecta na vegnia betg refusada en ina votaziun dal pievel.

³ La retratga cundiziunada s'effectuescha, sche:

- a. il termin da referendum cunter la cuntraproposta indirecta è scadi senza ch'igl è vegnì fatg in referendum;
- b. igl è segir e legalmain valaivel ch'il referendum inoltrà cunter la cuntraproposta indirecta n'è betg reussi;
- c. il Cussegl federal ha verificgà, en cas d'in referendum, tenor l'artitgel 15 alinea 1 il resultat da la votaziun dal pievel, nua che la cuntraproposta indirecta è vegnida approvada.

Art. 74¹³⁵**Art. 75** Examinaziun da la valaivladad¹³⁶

¹ Sche l'unitad da la materia (art. 139 al. 3 e 194 al. 2 CF) u l'unitad da la furma (art. 139 al. 3 e 194 al. 3 CF) d'ina iniziativa dal pievel n'è betg observada u sche l'iniziativa dal pievel violescha disposiziuns stringentas dal dretg internaziunal

¹³³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 1996, en vigur dapi il 1. d'avrigl 1997 (CULF 1997 753 759; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

¹³⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 25 da settember 2009 (retratga cundiziunada d'ina iniziativa dal pievel), en vigur dapi il 1. da favrer 2010 (CULF 2010 271; Fegl uffizial federal 2009 3591 3609)

¹³⁵ Aboli tras la cifra I da la LF dals 25 da settember 2009 (retratga cundiziunada d'ina iniziativa dal pievel), cun effect dapi il 1. da favrer 2010 (CULF 2010 271; Fegl uffizial federal 2009 3591 3609)

¹³⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF 2002 3193 3199; Fegl uffizial federal 2001 6401)

(art. 139 al. 3 e 4 e 194 al. 2 CF), declera l'Assamblea federala l'iniziativa dal pievel sco parzialmain u cumplettamain nunvalaivla.¹³⁷

² L'unitad da la materia è observada, sche las singulas parts da l'iniziativa stattan en in connex objectiv ina cun l'autra.

³ L'unitad da la furma è observada, sche l'iniziativa vegn formulada exclusivamain sco proposta generala u sco sboz elavurà.

Art. 75a¹³⁸   Votaziun

¹ Il Cussegl federal suttametta l'iniziativa dal pievel a la votaziun entaifer 10 mais suenter la votaziun finala en l'Assamblea federala, il pli tard dentant 10 mais suenter ch'ìls termins ch'èn reservads da la lescha per tractar l'iniziativa dal pievel en il parlament èn scadids.

² En cas d'ina retratga cundiziunada a favur d'ina cuntraproposta indirecta suttametta il Cussegl federal l'iniziativa dal pievel a la votaziun dal pievel e dals chantuns entaifer 10 mais, suenter ch'el ha verificgà tenor l'artitgel 15 alinea 1 il resultat da la votaziun dal pievel che refusa la cuntraproposta indirecta.

³ Sch'ina iniziativa dal pievel en furma d'ina proposta generala è vegnida acceptada, vegnan las midadas da la constituziun elavuradas e suttamessas a la votaziun dal pievel e dals chantuns, e quai entaifer 10 mais suenter la votaziun finala en l'Assamblea federala.

^{3bis} Ils termins tenor ils alineas 1–3 sa prolungheschon per 6 mais, sch'els cumenzan tranter 10 e 3 mais avant la proxima renovaziun totala dal Cussegl nazional.¹³⁹

⁴ Per il tractament d'ina iniziativa dal pievel tras il Cussegl federal e tras l'Assamblea federala sco er per ils termins che ston vegnir observads en quest connex valan las disposiziuns da la lescha dal parlament dals 13 da december 2002¹⁴⁰.

Art. 76¹⁴¹   Cuntraproject direct¹⁴²

¹ Sche l'Assamblea federala concluda in cuntraproject, vegnan preschentadas a las personas cun dretg da votar trais dumondas sin il medem cedel da votar. Mintga persona cun dretg da votar po declerar senza restricziuns:

¹³⁷ Versiun tenor la cifra I da la O dals 8 d'october 1999, en vigur dapi il 1. da mars 2000 (CULF 2000 411 413; Fegl uffizial federal 1999 7922)

¹³⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 25 da settember 2009 (retratga cundiziunada d'ina iniziativa dal pievel), en vigur dapi il 1. da favrer 2010 (CULF 2010 271; Fegl uffizial federal 2009 3591 3609)

¹³⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 26 da settember 2014 (elecziuns dal Cussegl nazional), en vigur dapi il 1. da mars 2015 (CULF 2015 543; Fegl uffizial federal 2013 9217)

¹⁴⁰ CS 171.10

¹⁴¹ Aboli tras la cifra II da la LF dals 7 d'october 1988 (CULF 1989 260; Fegl uffizial federal 1987 III 377 388). Versiun tenor la cifra I da la O dals 8 d'october 1999, en vigur dapi il 1. da mars 2000 (CULF 2000 411 413; Fegl uffizial federal 1999 7922)

¹⁴² Integrà tras la cifra I da la LF dals 25 da settember 2009 (retratga cundiziunada d'ina iniziativa dal pievel), en vigur dapi il 1. da favrer 2010 (CULF 2010 271; Fegl uffizial federal 2009 3591 3609)

- a. sch'ella preferescha l'iniziativa dal pievel empè dal dretg vertent;
- b. sch'ella preferescha il cuntraproject empè dal dretg vertent;
- c. tgenina da las duas propostas che duai entrar en vigur, sch'il pievel ed ils chantuns prefereschan tuts dus projects empè dal dretg vertent.

² La maioritad absoluta vegn eruida separadamain per mintga dumonda. Dumondas betg respundidas na vegnan betg resguardadas.

³ Sche tant l'iniziativa dal pievel sco er il cuntraproject vegnan acceptads, decida il resultat da la terza dumonda. Quel project che cuntanscha dapli vuschs dal pievel e dals chantuns tar la terza dumonda entra en vigur.

5a. titel:¹⁴³ Register da las partidas

Art. 76a

¹ Ina partida politica po sa laschar registrar uffizialmain tar la Chanzlia federala, sch'ella:

- a. ha la furma giuridica d'ina unìun en il senn dals artitgels 60 fin 79 dal Cudesch civil svizzer¹⁴⁴;
- b. è represchentada sut il medem num cun almain ina commembra u in commember en il Cussegl naziunal ubain cun almain mintgamai trais commembras e commembers en trais parlaments chantunals.

² Per sa laschar registrar en il register da las partidas inoltrescha l'unìun a la Chanzlia federala ils suandants documents e las suandantas indicaziuns:

- a. in exemplar dals statuts giuridicamain valaivels;
- b. il num statutar e la sedia da la partida;
- c. ils nums e las adressas da las persunas che presidieschan e che mainan las fatschentas da la partida naziunala.

³ La Chanzlia federala maina in register cun las indicaziuns da las partidas. Quest register è public. Ils detagls regla l'Assamblea federala en in'ordinaziun.

6. titel: Giurisdicziun

Art. 77   Recurs

¹ Tar la regenza chantunala pon ins far recurs:

¹⁴³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF 2002 3193 3199; Fegl uffizial federal 2001 6401)

¹⁴⁴ CS 210

- a.¹⁴⁵ pervia da la violaziun dal dretg da votar tenor ils artitgels 2 fin 4, tenor l'artitgel 5 alineas 3 e 6 sco er tenor ils artitgels 62 e 63 (recurs cunter il dretg da votar);
- b.¹⁴⁶ pervia dad irregularitads tar las votaziuns (recurs da votaziun);
- c. pervia dad irregularitads tar la preparaziun e tar la realisaziun da las elecziuns dal Cussegl naziunal (recurs electoral).

² Il recurs sto vegnir inoltrà en scrit entaifer 3 dis suenter la scuverta dal motiv da recurs, il pli tard dentant il terz di suenter la publicaziun dal resultat en il Fegl uffizial chantunal.¹⁴⁷

Art. 78 Acta da recurs

¹ Per motivar il recurs ston las actas cuntegnair ina curta preschentaziun dals fatgs.

² ...¹⁴⁸

Art. 79 Decisiuns da recurs e disposiziuns

¹ La regenza chantunala decida davart il recurs entaifer 10 dis suenter l'entrada dal recurs.

² Sch'ella constatescha irregularitads, sin recurs u d'uffizi, relascha ella, sche pussaivel avant la fin da la procedura d'elecziun u da votaziun, las disposiziuns necessarias per eliminar quellas irregularitads.

^{2bis} La regenza refusa recurs da votaziun u recurs electorals senza in'examinaziun pli detagliada, sche las irregularitads criticgadas n'èn betg stadas en cas – ni pervia da lur gener ni pervia da lur dimensiun – d'influenzar decisivamain il resultat principal da la votaziun u da l'elecziun.¹⁴⁹

³ La regenza chantunala communitgescha sia decisiun da recurs ed autras disposiziuns tenor ils artitgels 34 fin 38 e 61 alinea 2 da la Lescha federala dals 20 da december 1968¹⁵⁰ davart la procedura administrativa e las annunzia a la Chanzlia federala.¹⁵¹

¹⁴⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

¹⁴⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

¹⁴⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zercladur 2002, en vigur dapi il 1. da schaner 2003 (CULF 2002 3193 3199; Fegl uffizial federal 2001 6401)

¹⁴⁸ Aboli tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994 (CULF 1994 2414; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

¹⁴⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

¹⁵⁰ CS 172.021

¹⁵¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF 1994 2414 2422; Fegl uffizial federal 1993 III 445)

Art. 80¹⁵² Recurs tar il Tribunal federal

¹ Cunter decisziuns da recurs da la regenza chantunala (art. 77) poi vegnir fatg recurs tar il Tribunal federal a norma da la Lescha federala dals 17 da zercladur 2005¹⁵³ davart il Tribunal federal.

² Igl è ultra da quai admiss da far in recurs tar il Tribunal federal cunter disposiziuns da la Chanzlia federala, nua che quella refusa da registrar ina partida en il register da las partidas ubain nua che quella decida, sch'ina iniziativa dal pievel u in referendum n'è betg reussi. I n'è betg admiss da far in recurs cunter ina simpla comunicaziun en il Fegl uffizial federal ch'il dumber minimal da sottascripziuns saja vegni manchentà cleramain tar ina dumonda dal pievel en fatsgs federali (art. 66 al. 1 e 72 al. 1).¹⁵⁴

³ Las commemoras ed ils commembers dal comité d'iniziativa pon far recurs er cunter disposiziuns da la Chanzlia federala davart la valaivladad formala da la glista da sottascripziuns (art. 69 al. 1) e concernent il titel da l'iniziativa (art. 69 al. 2).

Art. 81 ed 82¹⁵⁵**7. titel: Disposiziuns cuminaivlas****Art. 83** Dretg chantunal

Sche questa lescha ed ils relaschs federali executivi na cuntregnan naginas disposiziuns, vala il dretg chantunal. Resalvada resta la Lescha federala dals 16 da december 1943¹⁵⁶ davart l'organisaziun giudiziala.

¹⁵² Versiun tenor la cifra 2 da l'aggiunta tar la Lescha dals 17 da zercladur 2005 davart il Tribunal federal, en vigur dapi il 1. da schaner 2007 (CS **173.110**)

¹⁵³ CS **173.110**

¹⁵⁴ Versiun tenor la cifra I 1 da la LF dals 23 da mars 2007 concernent la midada da la legislaziun federala davart ils dretgs politics, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF **2007** 4635 4637; Fegl uffizial federal **2006** 5261)

¹⁵⁵ Abolids tras la cifra 2 da l'aggiunta tar la Lescha dals 17 da zercladur 2005 davart il Tribunal federal, cun effect dapi il 1. da schaner 2007 (CS **173.110**)

¹⁵⁶ [CRLF **3** 531; CULF **1948** 485 art. 86, **1955** 871 art. 118, **1959** 902, **1969** 737 art. 80 lit. b 767, **1977** 237 cifra II 3 862 art. 52 cifra 2 1323 cifra III, **1978** 688 art. 88 cifra 3 1450, **1979** 42, **1980** 31 cifra IV 1718 art. 52 cifra 2 1819 art. 12 al. 1, **1982** 1676 aggiunta cifra 13, **1983** 1886 art. 36 cifra 1, **1986** 926 art. 59 cifra 1, **1987** 226 cifra II 1 1665 cifra II, **1988** 1776 aggiunta cifra II 1, **1989** 504 art. 33 lit. a, **1990** 938 cifra III al. 5, **1992** 288, **1993** 274 art. 75 cifra 1 1945 aggiunta cifra 1, **1995** 1227 aggiunta cifra 3 4093 aggiunta cifra 4, **1996** 508 art. 36 750 art. 17 1445 aggiunta cifra 2 1498 aggiunta cifra 2, **1997** 1155 aggiunta cifra 6 2465 aggiunta cifra 5, **1998** 2847 aggiunta cifra 3 3033 aggiunta cifra 2, **1999** 1118 aggiunta cifra 1 3071 cifra I 2, **2000** 273 aggiunta cifra 6 416 cifra I 2 505 cifra I 1 2355 aggiunta cifra I 2719, **2001** 114 cifra I 4 894 art. 40 cifra 3 1029 art. 11 al. 2, **2002** 863 art. 35 1904 art. 36 cifra 1 2767 cifra II 3988 aggiunta cifra 1, **2003** 2133 aggiunta cifra 7 3543 aggiunta cifra II 4 lit. a 4557 aggiunta cifra II 1, **2004** 1985 aggiunta cifra II 1 4719 aggiunta cifra II 1, **2005** 5685 aggiunta cifra 7. CULF **2006** 1205 art. 131 al. 1] vesair ussa la Lescha federala dals 17 da zercladur 2005 davart il Tribunal federal (CS **173.110**)

Art. 84 Utilisaziun da meds auxiliars technics

¹ Il Cussegl federal po autorisar las regenzas chantunalas da relaschar disposiziuns che divergeschan da questa lescha per eruir ils resultats da l'elecziun e da la votaziun cun meds auxiliars technics.¹⁵⁷

² L'utilisaziun da meds auxiliars technics per elecziuns e per votaziuns sto vegnir approvada dal Cussegl federal.¹⁵⁸

Art. 85¹⁵⁹**Art. 86**¹⁶⁰ Acts uffizials gratuits

¹ Per acts uffizials sin fundament da questa lescha na dastgan vegnir mess a quint nagins custs. En cas da recurs targlinants u en cas da recurs cunter la buna fai pon vegnir mess a quint ils custs a la recurrenta u al recurrent.

² En la procedura davant il Tribunal federal sa drizza l'obligaziun da surpigliar ils custs tenor la Lescha federala dals 17 da zercladur 2005¹⁶¹ davart il Tribunal federal.

Art. 87 Retschertgas statisticas

¹ Il Cussegl federal po ordinar retschertgas statisticas davart las elecziuns dal Cussegl naziunal e davart votaziuns.

² Suent'er avair consultà la regenza chantunala cumpetenta po el prevarir en tshertas vischnancas la separaziun da la votaziun tenor schlattaina e tenor gruppas da veglia-detgna.

³ Il secret da votaziun na dastga betg vegnir violà.

8. titel: Disposiziuns finalas**1. chapitel: Midada ed aboliziun dal dretg vertent****Art. 88** Midada da leschas federalas

...¹⁶²

¹⁵⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF **1994** 2414 2422; Fegl uffizial federal **1993** III 445).

¹⁵⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da november 1994 (CULF **1994** 2414 2422; Fegl uffizial federal **1993** III 445).

¹⁵⁹ Aboli tras la cifra 2 da l'aggiunta tar la Lescha federala dals 17 da zercladur 2005 davart il Tribunal federal, cun effect dapi il 1. da schaner 2007 (CS **173.110**)

¹⁶⁰ Versiun tenor la cifra 2 da l'aggiunta tar la Lescha federala dals 17 da zercladur 2005 davart il Tribunal federal, en vigur dapi il 1. da schaner 2007 (CS **173.110**)

¹⁶¹ CS **173.110**

¹⁶² Las midadas pon vegnir consultadas sut CULF **1978** 688

Art. 89 Aboliziun da leschas federalas

Abolidas vegnan:

- a. la Lescha federala dals 19 da fanadur 1872¹⁶³ davart las elecziuns e votaziuns federalas;
- b. la Lescha federala dals 17 da zercladur 1874¹⁶⁴ concernent la votaziun dal pievel davart leschas federalas e davart conclus federalas;
- c. la Lescha federala dals 23 da mars 1962¹⁶⁵ concernent la moda da proceder en cas da dumondas dal pievel davart la revisiun da la Constituziun federala (lescha davart las iniziativas dal pievel);
- d. la Lescha federala dals 25 da zercladur 1965¹⁶⁶ davart l'introducziun da facilitaziuns per elecziuns e votaziuns federalas;
- e. la Lescha federala dals 8 da mars 1963¹⁶⁷ davart la repartiziun da las deputadas e dals deputads dal Cussegl naziunal sin ils chantuns;
- f. la Lescha federala dals 14 da favrer 1919¹⁶⁸ davart l'elecziun dal Cussegl naziunal.

2. chapitel: Dretg transitoric, execuziun ed entrada en vigor**Art. 90** Dretg transitoric

¹ Questa lescha na vegn betg applitgada per fatgs e per recurs che sa refereschan ad elecziuns ed a votaziuns che han gi lieu avant ch'ella è entrada en vigor. Il medem vala per referendums e per iniziativas dal pievel ch'èn vegnids inoltrads avant quel termin. Per quests cas è decisiv il dretg vegl.

² Suentar 18 mais dapi l'entrada en vigor da questa lescha vegnan acceptadas mo pli glistas da sutscriptziuns che correspundan a las disposiziuns da questa lescha.

³ ...¹⁶⁹

⁴ ...¹⁷⁰

¹⁶³ [CRLF 1 157; CULF 1952 69, 1966 849 art. 9, 1971 1365]

¹⁶⁴ [CRLF 1 173; CULF 1962 789 art. 11 al. 3]

¹⁶⁵ [CULF 1962 789]

¹⁶⁶ [CULF 1966 849]

¹⁶⁷ [CULF 1963 419]

¹⁶⁸ [CRLF 1 180; CULF 1975 601 710]

¹⁶⁹ Aboli tras la cifra II 4 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (CULF 2008 3437 3452; Fegl uffizial federal 2007 6121)

¹⁷⁰ Integrà tras la cifra III da la LF dals 9 da mars 1978 (CULF 1978 1694; Fegl uffizial federal 1977 III 819). Aboli tras la cifra II 4 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (CULF 2008 3437 3452; Fegl uffizial federal 2007 6121)

Art. 90a¹⁷¹ Disposiziun transitorica tar la midada dals 25 da settember 2009

Per las iniziativas federalas dal pievel ch'èn pendentas il mument che la midada dals 25 da settember 2009 entra en vigur vala il dretg nov.

Art. 91 Execuziun

¹ Il Cussegl federal relascha las disposiziuns executivas.

² Las disposiziuns executivas chantunals ston vegnir approvadas da la Confederaziun¹⁷² per esser valaivlas. Ellas ston vegnir relaschadas entaifer 18 mais sunter che questa lescha è vegnida acceptada da l'Assamblea federala.

Art. 92 Referendum ed entrada en vigur

¹ Questa lescha è suttamessa al referendum facultativ.

² Il Cussegl federal fixescha l'entrada en vigur.

Data da l'entrada en vigur: 1. da fanadur 1978¹⁷³

¹⁷¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 25 da settember 2009 (retratga cundiziunada d'ina iniziativa dal pievel), en vigur dapi il 1. da favrer 2010 (CULF **2010** 271; Fegl uffizial federal **2009** 3591 3609)

¹⁷² Expressiun tenor la cifra III da la LF dals 15 da december 1989 davart l'approvaziun da relaschs chantunals tras la Confederaziun, en vigur dapi il 1. da favrer 1991 (CULF **1991** 362 369; Fegl uffizial federal **1988** II 1333)

¹⁷³ COCF dals 24 da matg 1978 (CULF **1978** 711)

